

Oponentský posudek
dizertační práce RNDr. Martina Jankovského: „Detecting patterns of angler selective behaviour in the Czech recreational fishery statistics“

Předložená dizertační práce je poměrně novým tématem českého a rybářského výzkumu. Přestože ve světě je problematika rekreačního rybolovu věnována již delší dobu zcela zasloužená pozornost, naše odborné instituce je jí zabývaly a v podstatě stále zabývají spíše okrajově, a to i přesto, že máme k dispozici v celosvětovém měřítku unikátní evidenci v podobě výkazů úlovků. Není tudíž pochybností o tom, že zvolené téma plně zapadá do aktuálního programu nejen českého, ale i evropského a světového výzkumu různých aspektů rekreačního rybolovu a přináší možnost poznání a objevů různých souvislostí mezi vývojem rybích společenstev a vlivem člověka na jejich charakteristiky.

Předložená práce je založena na několikaletém výzkumu a hodnocení statistik rybářských úlovků. To je přístup, který je v podstatě jediným možným způsobem, jak získat bez extrémně vysokých nákladů jistou představu o složení a hlavně vývoji rybích společenstev velkých vodních těles, i když je nepochybně zatížen celou řadou chyb a subjektivních přístupů. Toho si je však doktorand plně vědom a v předloženém spise to správně komentuje a hodnotí.

Celý spis je pojat jako úvod do problematiky s navazující sumarizací získaných poznatků prezentovaných v jedné publikované (spoluautor) a jedné přijaté impaktované práci (první autor), dvou recenzovaných pracích (publikované a přijaté) a jedné připravované práci. Přesto, že se jedná o poměrně různorodou směsici uplatněných, přijatých a připravovaných prací s hlavním autorstvím i spoluautorstvím, není pochyb o tom, že doktorandův podíl na jejich vzniku je natolik zásadní, že k předložení dizertační práce jakožto spisu v této formě opravňuje. Tři práce, které již byly publikovány, prošly oponentním řízením, proto by postrádalo smysl se k nim nějak zásadněji vyjadřovat. Ve svém hodnocení se proto zaměřím spíše na doporučení nebo upřesňující komentáře.

1) V práci postrádám zmínku (citaci) stěžejního díla vztahujícího se k rekreačnímu rybolovu, a to „EIFAC (European Inland Fisheries Advisory Commission) Code of Practice for Recreational Fisheries“ FAO Rome, 2008, 48 p. Nepochybně by bylo vhodné jej v dalších pracích věnovaných rekreačnímu rybolovu zmiňovat, neboť je poměrně novým sumarizujícím dokumentem v této problematice.

2) str.1 – „glass eel“ není docela určitě „...among anglers popular species....“.

3) str.7, horní odstavec – štika je na Slapech uváděna jakožto „...species....stocked in a harvestable size“ – je tomu skutečně tak?

4) Paper 2, Tab.1 – přestože práce prošla oponentním procesem, domnívám se, že je s vysokou pravděpodobností mylně uveden dohromady *Carassius carassius* (crucian carp) a *Carassius gibelio* (Prusian carp). V období 1968-1982 („past“) se asi skutečně jednalo o *C. carassius*, zatímco v období 1993-2007 („present“) to už byl *C. gibelio*. Tomu nasvědčuje i zvýšení jeho podílu v úlovcích, karas obecný (*C. carassius*) nebyl dříve tak hojný, jako je v současnosti karas stříbřitý (*C. gibelio*), a v údolních nádržích charakteru Slapské a Štěchovické už vůbec ne.

5) Paper 3, str.1 – nedoporučuji používat termín „line fisheries“, předpokládám, že je tím míněn lov ryb na udici, tedy „angling“. „Line fisheries“ je matoucí termín kvůli podobnosti s oficiálním rybolovným způsobem „long line fisheries (fishing)“, což je komerční způsob lovu nebo ichtyologického průzkumu, u nás nepovolený.

6) Paper 4 – otázka spíše do diskuse: Jakým způsobem přistupovat k záznamům o úlovcích ve skupině „specialists“, kde se relativně více než ve skupině „generalists“ uplatňuje přístup „chyt' a pusť (catch and release)“? To je ostatně i problém v posledních letech obecně -

pouštění ulovených ryb se uplatňuje více než dříve např. v položce ostatní (plotice apod.), cejn, často i dravci, lososovité ryby, bolen, parma a další reofilní ryby atd.

7) Nebylo by proto vhodnější v souvislosti s výše položenou otázkou (ad 6) mluvit o „yield“ než o „catches“?

Závěrem zdůrazňuji, že uvedené poznámky mají charakter výlučně diskuzní, případně doporučující a konstatuji, že předložená dizertační práce RNDr. Martina Jankovského shrnuje výsledky rozsáhlého, náročného a velice pracného výzkumu s autorovým výlučným (Paper 2) nebo zásadním podílem (ostatní práce) a je založena na precizním zpracování dostatečného materiálu a předložena na odpovídající odborné úrovni. Rozhodně je cenným přínosem k řešení celé řady dalších aspektů rekreačního rybolovu a lze jen doufat, že přispěje k většímu zaměření našich ichtyologických pracovišť na tuto problematiku. Práce bez výhrad splňuje požadavky na disertační práci doktorského studijního programu a doporučuji proto příslušné komisi její přijetí.

V Brně dne 25.5.2011

Doc.RNDr. Zdeněk Adámek, CSc.
Fakulta rybářství a ochrany vod JU Vodňany